

Tietopaketti

Täsmätyökykyisten vammaisten henkilöiden työllistämisestä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntiin.

Euroopan unionin
osarahoittama

Tervetuloa tutustumaan tietopakettiin!

Pakettiin on koottu Töihin seurakuntaan! -hankkeen (2024–2026) aikana kerättyä tietoa täsmätyökykyisten vammaisten henkilöiden työllistymisen edistämisestä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Ei ole merkitystä missä työtehtävässä työskentelet, sillä moninainen, yhdenvertainen työelämä on meidän kaikkien yhteinen tavoitteemme!

Tietopaketti on julkaistu elokuussa 2026 hankkeen toteuttajien verkkosivuilla sekä osana hankkeessa tuotettua “Kestävän tulevaisuuden työyhteisö” -verkkokoulutusta, mikä löytyy kirkkohallituksen Saavutettavuus ja esteettömyys - EVL Plus verkkosivulta. Käytettäessä sanoja “kirkko” tai “seurakunta” viitataan sisällössä Suomen evankelisluterilaseen kirkkoon ja sen seurakuntiin.

Toivottavasti tietopaketin sisällöstä on hyötyä ja iloa työhösi ja se voisi osaltaan olla edistämässä osatyökykyisten vammaisten henkilöiden työllistymistä kirkkoon. Tietopaketti on vapaasti käytettävissä ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

Hankkeen toimijoina ovat Kirkkopalvelut ry/STEP-koulutus, Vantaan seurakuntayhtymä sekä Kehitysvammaliitto. Kiitokset kaikille hankkeessa mukana olleille ja tietopaketin sisältöön osaamisensa ja panoksensa antaneille tahoille ja kumppaneille!

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tietopakettin sisältö

Täsmätyökyky ja monimuotoinen rekrytointi

Kirkko moninaisen työelämän edistäjänä

Miksi töihin seurakuntaan! -hanke?

Infograafi hankkeen tuloksista

Valmennus seurakuntatyöhön -koulutus

Vinkkejä työpaikkaohjaajana toimimiseen

Työvalmentaja tukena

Moninaisuusteemainen verkkokoulutus

Saavutettava moninaisuusteemainen yhteisövalmennus

Ohjeita saavutettavan ryhmätapaamisen toteuttamiseen

Osallisuus väylänä työyhteisöön - erilaiset tehtävät ja roolit

Esimerkkejä räätälöidyistä työtehtävistä seurakunnissa

Mukaan päätöksentekoon

Lähteet

Hankkeen toteuttajat

Euroopan unionin
osarahoittama

Täsmätyökyky ja monimuotoinen rekrytointi

Täsmätyökykyinen on nykyisin usein käytössä oleva termi kuvaamaan henkilöä, jolla on käytössä osa työkyvystään. Sillä siis tarkoitetaan osatyökykyistä henkilöä, mutta termi täsmätyökykyinen tuo paremmin esiin sen potentiaalin, jota henkilöllä on. Se korostaa henkilön jäljellä olevaa työkykyä sekä ihmisen olemassa olevaa osaamista ja vahvuuksia pelkkien rajoitteiden sijaan. Työtehtäviä tai -rooleja räätälöidään vastaamaan työntekijän sen hetkistä toimintakykyä. Jokainen täsmätyökykyinen työntekijä on työkyvyltään erilainen ja täsmätyökykyisyys edellyttää työnantajan puolelta usein tuekseen ohjausresurssia.

Mikäli täsmätyökykyisen työkyvyn rajoituksiin liittyy tiloihin tai tiloissa liikkumiseen liittyviä kysymyksiä, on tilojen saavutettavuus otettava huomioon. Saavutettavuudesta lisää kirkon [Saavutettavuus ja esteettömyys](#) -sivustolta, josta löydät mm. esteettömän rekrytointin ohjeet. Voit myös opiskella aiheesta Töihin seurakuntaan! -hankkeen (2024-2026) tuottamassa “Kestävän tulevaisuuden työyhteisö” -verkkokoulutuksessa ([ks. Moninaisuusteemainen verkkokoulutus](#)), jonka sisällöt painottuvat erityisesti vamman kautta täsmätyökykyisten osallisuuden ja työllistymisen edistämiseen.

Täsmätyökykyisten henkilöiden työllistyminen kirkkoon on sekä periaatteellinen että käytännön kysymys. Jos rekrytointiprosessi toteutetaan mahdollisimman anonymisti ja esteettömästi, täsmätyökykyisyys huomioiden, edistää se monimuotoisen työyhteisön rakentumista. Kirkon rekrytointipakin ohjeistuksessa kerrotaan täsmätyökyvyn huomioimisesta rekrytoinnissa. <https://evl.fi/plus/koulutus-ja-tyoelama/rekrytointipakki/>

Lisää tietoa rekrytoinnista ja tulevaisuuden askelmerkeistä, ks. lähdeluettelo; Katri Suhosen puheenvuoro hankkeen päätösseminaarissa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuva keväällä 2026 Tikkurilan kirkolla
kokoontuneesta kuvataidepajasta, jota
ohjasi täsmätyökykyinen
taideterapiaohjaajaopiskelija.

Kirkko moninaisen työelämän edistäjänä

Kirkolla on tärkeä rooli ihmisten tukemisessa elämän eri osa-alueilla, joista työelämäosallisuus on yksi. Tarjoamalla erilaisia työmahdollisuuksia heikommassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille kirkko tulee myös sosiaalista kestävyyttä. Kirkon aktiivisuus työllistäjänä vaikuttaa myös siihen, millaisena kirkko näyttäytyy sekä siihen, miten kirkko toteuttaa omaa tehtäväänsä. Moninaisen työelämän kehittäminen kirkossa pohjautuu Saavu – kirkon saavutettavuusohjelmaan, ks. lähdeluettelo.

Kirkon vammaistyö on muuttunut vuosikymmenten saatossa. Esimerkiksi Vantaan seurakuntayhtymän yhteisen diakonian vammaistyössä on 2020-luvulla kehitetty uusi saavutettavuustyön palvelumalli. Siinä toiminnan keskiössä on ihmisoikeusperustainen työ, jossa vammaisten ihmisten toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen on kaiken työn lähtökohta. Töihin seurakuntaan! -hanke on ollut mukana vammaistyön kehittämisprosessissa kohti saavutettavuustyötä. Lisää tietoa muuttuvasta saavutettavuustyöstä ks. lähdeluettelo; Katri Valveen puheenvuoro hankkeen päätösseminaarissa.

Hankkeen toiminta-aikana perustettiin seurakuntien työntekijöille oma verkosto, joka kokoaa yhteen kirkossa työllistymistä edistävää työtä tekeviä. Verkoston tavoitteena on muun muassa tehdä näkyväksi kirkon merkitystä monimuotoisen ja sosiaalisesti kestävän työelämän edistämisessä sekä vahvistaa kirkon asemaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osallisuuden sekä työllistymisen mahdollistajana, antaa valmiuksia asiakkaiden palvelupolkujen vahvistamiseen, jakaa tietoa ja kokemuksia.

Kuuluuko työhösi työllistymisen edistäminen tai toivotko, että kuuluisi? Olet lämpimästi tervetullut verkostoitumaan muiden seurakunnissa työllistymistä edistävää työtä tekevien kanssa.

Verkoston Teams-kanavalle voit liittyä Tampereen seurakuntayhtymän työvalmentaja Kristiina Vidqvistin kautta: kristiina.vidqvist@evl.fi

Töihin seurakuntaan! -hankkeen päätösseminaarissa 22.4.2026 arkkipiispa Tapio Luoma toi puheenvuorossaan esiin, miten tärkeää on, että kirkon työssä näkyy moninaisuus

Euroopan unionin
osarahoittama

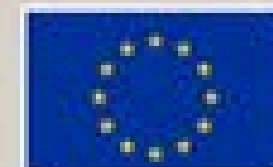

Miksi töihin seurakuntaan! -hanke?

Töihin seurakuntaan! -hankkeen idea syntyi Kirkkohallituksen, Kehitysvammaliiton ja Vantaan seurakuntien yhteisissä pohdinnoissa, miten kirkko voisi konkreettisesti edistää vammaisten henkilöiden työllistymistä seurakuntien työtehtäviin. Voisiko kirkkoon ja seurakuntiin rakentaa pysyviä rakenteita, jotka tukevat kehitysvammaisten ja muiden vammaisten täsmä- ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä kirkossa? Voisiko ratkaisuna olla täydennyskoulutus, johon liittyy käytännön harjoittelu seurakunnassa ja voisiko tämä auttaa työn ja tekijöiden kohtaamista ja tuoda esiin myös piilotyötehtäviä?

Idea jalostui keskusteluissa hankkeeksi, jonka päätoteuttaja STEP-koulutus toteutti vammaisille osallistujille tarjotun tiiviin työvaltaisen täsmäkoulutuksen seurakuntien työtehtäviin. Työhönvalmennus nivottiin kiinteäksi osaksi hankkeen toimintaa, minkä lisäksi rakennettiin yhteyksiä paikallisten seurakuntien ja alueellisten vammaispalvelujen työhönvalmennuksen välille. Seurakuntia tuettiin konkreettisella tavalla työtehtävien räätälöinnissä hankkeen osallistujille sopiviksi ja moninaisuusosaamisen lisäämisessä käytännöllisen verkkokurssin avulla.

Hanke on osaltaan jatkumoa kirkon aiemmalle työlle vammaisten henkilöiden työllistämisen edistämiseksi. Kirkossa on esimerkiksi koulutettu päättäjiä ja kartoitettu kirkon tilojen esteettömyyttä. Vantaan seurakunnilla puolestaan on pitkä kokemus vammaisten henkilöiden työllistymisen edistämisestä yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työhönvalmennuspalvelu Virtaamon kanssa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Töihin seurakuntaan! –hanke

– Osatyökykyisten työllistymistä ja moninaisuutta seurakuntiin

Infograafi hankkeen tuloksista

1. Valmennus seurakuntatyöhön -koulutukset

Määrät

- 3 valmennusta: 2 Järvenpäässä + 1 hybridi
- 21 opiskelijaa ja työharjoittelupaikkaa
- 20 harjoitteluohjaajaa
- 📍 Harjoittelut 14 seurakunnassa ja seurakuntayhtymässä (Helsingin, Lappeenrannan ja Vantaan srk-yhtymät; Haagan, Hämeenkyön, Järvenpään, Keravan, Korson, Nurmijärven, Tikkurilan, Tuusulan, Vantaankosken, Pornaisten ja Sammonlahden seurakunnat)

Työllistyminen

- 6 jatkoi opintoihin
- 11 työllistyi osa-aikaisii, sesonkiuonteisia, määräaikaisia, keikkatyötä, vapaaehtoistoimintaa

Työtehtävät

- hautausmaatyöntekijä, lastenhoidon avustaja, diakoniaruokailun avustaja, sunnion apulainen, seurakunta-avustaja

Osallistujapalautte koulutuksista

- Antoi itsetuottamusta ja varmuutta työnhakuun – valmennuksesta avautui myös palkkatyöpaikka.
- Vahvisti ryhmässä toimimista, itsetuntemusta ja tunnetaitoja sekä tutustutti kirkon moninaisuuteen.
- Merkittävä ja mukava kokemus, joka tutustutti seurakunnan toimintaan ja työharjoitteluun.

2. Yhteisövalmennus

Määrät

- 3 yhteisövalmennusta
- Osallistujia yhteensä 36

Yhteisövalmennuksen merkitys

- Vahvisti osallisuutta omaan elämään ja yhteisöön sekä aktiivisuutta seurakunnan toimintoihin omien voimavarojen löytämisen kautta.
- Lisäsi herkkyyttä kohdata erilaisia ihmisiä ja avasi uusia näkökulmia sekä ihmissuhteita.

3. Kestävän tulevaisuuden työyhteisö -verkkokoulutus

Määrät

- Yli 200 osallistujaa, suurin osa seurakuntien työntekijöitä

Verkkokurssin hyödyt

- Lisäsi monimuotoisuusosaamista ja valmiutta toimia työtoverina täsmätyökykyiselle.
- Kasvatti seurakuntien valmiutta vastaanottaa ja palkata täsmätyökykyisiä työntekijöitä sekä tukee moninaisemman työyhteisön mahdollistumista.

Hankkeen ulottuvuus ja tavoittavuus

- Hanke-esitteitä: 105 kpl
- ☐ Ydinhyvinvointialueet (3): Keusote, Vake-hyvä, Ekhva
- ■ Kontaktoidut hyvinvointialueet (2): Pöytä-Häme, Itä-Uusimaa
- ★ Tiedotetut hyvinvointialueet (Palkkaamon alueita): Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa (Soite), Etelä-Pohjanmaa (Hyväep), Pohjois-Karjala (Siun sote), Keski-Suomi, Etelä-Savo, Satakunta, Pirkanmaa (Pirha), Varsinais-Suomi (Varha), Helsinki, Länsi-Uusimaa (Luvn)

Valmennus seurakuntatyöhön -koulutus

Töihin seurakuntaan! -hankkeessa pilotoitiin Valmennus seurakuntatyöhön -koulutus avustaviin työtehtäviin seurakunnassa. Valmennukseen osallistui 21 opiskelijaa, joista 19 osallistui lähiopetukseen Kirkkopalvelut ry:n STEP -koulutuksen Järvenpään kampuksella, ja kaksi etäyhteyksin Lappeenrannasta. Koulutus toteutettiin kolme kertaa. Kullekin kerralle valittiin 7 valmennettavaa.

Valmennuksen kesto oli viisi kuukautta, ja se sisälsi henkilökohtaistamisen prosessin, kaksi kuukautta kestäneen opetusosuuden ja kahden kuukauden pituisen seurakuntaharjoittelun. Lisäksi järjestettiin ensiapu- ja hygieniapassikoulutukset halukkaille. Koulupäiviä oli viikossa kaksi, ja ne olivat kestoaltaan viisi tuntia. Valmennuksen tarkoituksena oli vahvistaa opiskelijoiden yleisiä työelämävalmiuksia ja lisätä seurakuntatyön tuntemusta. Tärkeitä sisältöjä olivat luottamus- ja ryhmäharjoitukset, kohtaamis- ja tunnetaidot, kirkolliset toimitukset ja tilaisuudet, seurakuntatilojen puhtaanapito ja keittiötilojen käyttö sekä surevan kohtaaminen seurakuntatyössä. Lisäksi valmennuksessa tutustuttiin seurakunnan eri työtehtäviin ja avustaviin työtehtäviin.

Hankkeen työvalmentaja oli harjoittelujaksoilla opiskelijan sekä työyhteisön tukena. Työpaikkaohjaajille annettiin ohjausta ja täsmäkoulutusta. Valmennus seurakuntatyöhön -koulutuksen suorittaneista opiskelijoista kaikki saivat harjoittelupaikan seurakunnista ja valmistumisensa jälkeen 11 heistä työllistyi seurakuntiin, erilaisiin ja eri pituisiin tehtäviin.

Lisätietoa valmennuksesta ja opetussuunnitelman löydät hankkeen kotisivuilta <https://step.fi/project/toihin-seurakuntaan/>.

Vinkkejä työpaikkaohjaajana toimimiseen

- Kannattaa tavata opiskelijan ja hänen ohjaajansa / opettajan / työvalmentajan kanssa hyvissä ajoin ennen harjoittelua. Tutustuminen puolin ja toisin antaa arvokasta tietoa ja luo pohjan yhteistyölle. Ota selvää opiskelijan mielenkiinnon kohteista.
- Koko työryhmän on hyvä olla tietoinen harjoittelujaksosta ja siitä kuka opiskelijan ohjaajana kulloinkin toimii. Eri henkilöiltä tulevat ohjeet voivat hämmentää.
- Ole kiinnostunut ja anna palautetta. Ole läsnä ja kuuntele.
- Harjoittelujakso voi olla opiskelijalle ensimmäinen kosketus työelämään.
- Näe hyvä ja opiskelijan mahdollisuudet, mutta kaikkien etu on keskustella myös mahdollisista rajoitteista.
- Työtehtävien sujumiseksi on tärkeää huomioida esimerkiksi ääniherkkyys, aistikuormitus sekä esteettömyys.
- Harjoittelutehtävien räätälöinti: harjoittelijalle voidaan luoda uusi työnkuva yhdistelemällä usean eri työntekijän tehtävistä.

Kuvassa työpaikkaohjaajana toiminut Jonna Vehmasalo, varhaiskasvatuksen ohjaaja, Järvenpään seurakunta.

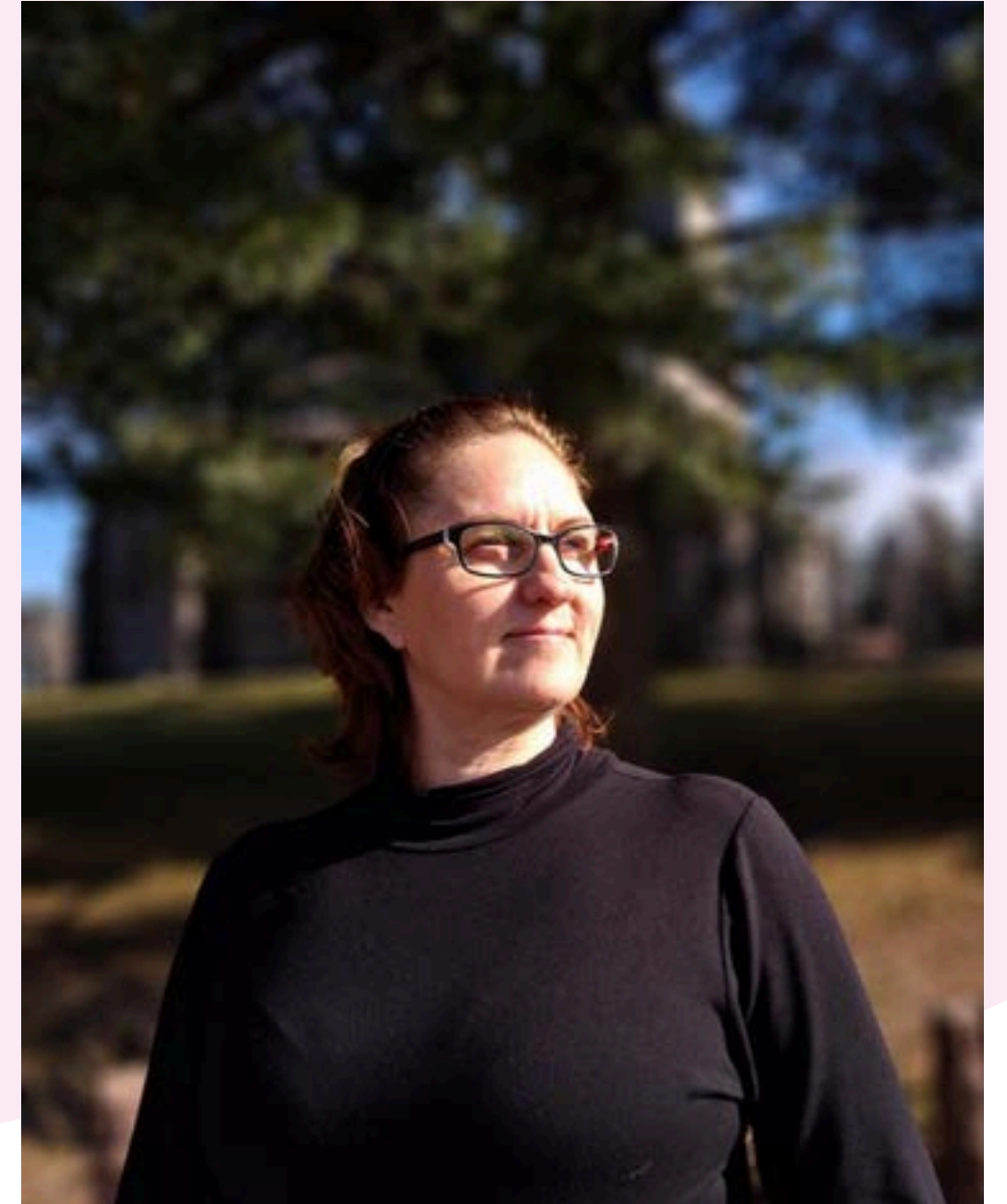

Euroopan unionin
osarahoittama

Vinkkejä työpaikkaohjaajana toimimiseen

- Huolehdi, että opiskelijalla on aina tiedossa, kuka toimii ohjaajana, jos et ole itse paikalla.
- Huolehdi, että opiskelijalla on aina tiedossa, kuka toimii ohjaajana, jos et ole itse paikalla.
- Anna palautetta. Myönteinen palaute vahvistaa ja kannustaa toimimaan jatkossakin. Rakentava palaute auttaa opiskelijaa korjaamaan toimintaansa.
- Muista pilkkoa ohjeita. Selkeäkieliset ohjeet, voit käyttää kuvia apuna. Kännykkäkameralla saa kuvattua esim. mihin järjestykseen kalusteet tulee jättää tapahtuman jälkeen tai miten katetaan jne.

Kuvassa työpaikkaohjaajana toiminut Virve Sivonen-Mäntynen, hautausmaanhoitaja, Pornaisten seurakunta.

Euroopan unionin
osarahoittama

Työvalmentaja tukena

Työvalmentajia toimii mm. kuntien ja hyvinvointialueiden valmennuspalveluissa ja oppilaitoksissa. Hyvinvointialueiden vammaispalveluiden työhönvalmennukset toimivat valtakunnallisesti vammaisten henkilöiden työllistymisen tukena.

Työhönvalmennus (tai työvalmennus) on maksutonta sekä valmennettavalle että työnantajalle. Työvalmentajat ovat asiantuntijoita siinä, mitkä asiat huomioimalla täsmätyökykyisten vammaisten henkilöiden työllistymisen eri vaiheet hoituvat mahdollisimman sujuvasti.

Seurakunnat saavat tukea täsmätyökykyisten työllistämiseen liittyviin kysymyksiin mm. hyvinvointialueiden vammaisten työhönvalmennukselta. Tampereen seurakuntayhtymässä työskentelee ainoa kirkossa toimiva työhönvalmentaja. Esimerkkinä Tampereen seurakunnat tarjoaa työttömille henkilöille mahdollisuuksia työkokeiluun, kieliharjoitteluun ja palkkatukityöhön erilaisissa työympäristöissä. Tavoitteena on yhdessä keskustellen ja kokeillen oman työ- tai opiskelupolun löytäminen.

Euroopan unionin
osarahoittama

Työvalmentajan rooli Töihin seurakuntaan! -hankkeessa

1. Mukana hankkeen opiskelijoiden valinnoissa.
2. Ajoissa tutustumassa opiskelijoihin ja luomassa luottamussuhdetta.
3. Valintojen jälkeen opiskelijoiden tapaaminen mahdollisimman pian. Paikalla toisinaan mm. huoltaja, ohjaaja, opettaja.
4. Mukana opettajan ja opiskelijan välisessä HOKS-keskustelussa: jokaiselle oma polku opintoihin.
5. Mukana lähipäivissä vahvasti tukien, opettajan työparina. Vastaanottamassa ja saattamassa kyyteihin. Sen selvittäminen, jos joku ei saavu paikalle. Siirtymissä ja ruokailussa avustaminen tarvittaessa.
6. Harjoittelupaikkojen etsiminen ja yhteydenpito seurakuntiin.
7. Harjoittelupaikkoihin tutustuminen yhdessä opiskelijan kanssa, samalla tutustuminen tulevaan työpaikkaohjaajaan. Työympäristön havainnointi yhdessä opiskelijan kanssa: minkälaisia työtehtäviä on mahdollista tehdä, esteettömyys.
8. Työharjoittelussa mukana tukien opiskelijaa tarvittaessa, tuen tarpeet vaihtelivat.
9. Mukana loppupalaverissa työnantajan, opiskelijan (ja mahdollisesti huoltajan, opettajan, ohjaajan) kanssa, jossa käytiin harjoittelu läpi sekä keskusteltiin mahdollisesta jatkosta.

Motto: “Tutustu, keskustele, kuuntele, ole läsnä, tue, auta.”

Euroopan unionin
osarahoittama

Moninaisuusteemainen verkkokoulutus

Töihin seurakuntaan! - hankkeessa luotiin “Kestävän tulevaisuuden työyhteisö” -verkkokoulutus, joka:

- lisää työntekijöiden moninaisuusosaamista.
- antaa valmiuksia yhdenvertaisen, moninaisen ja kestävän työelämän edistämiseen.
- sisällöissä painopisteenä on vammaisten henkilöiden työllistymisen edistäminen.
- maksuton, itseopiskeltava.
- avoin kaikille, suunniteltu erityisesti seurakuntien työntekijöille.
- löytyy kirkon henkilöstökoulutuskalenterista (2026).

<https://mooc.evltkirkko.fi/kurssit/moninainen-tyoyhteiso/>

Vinkki!

Koulutuksen materiaalipankista löytyy 30 minuutin täsmäkoulutus “[Moninaisen työyhteisön verkkokoulutus nuorille](#)” esimerkiksi tulevien kesätyöntekijöiden ja isosten perehdytykseen ja koulutukseen. Koulutus on valmistunut vuonna 2026 osana Yamk-opinnäytetyötä.

Euroopan unionin
osarahoittama

➤ Tervetuloa oppimaan! Täältä löydät tärkeää tietoa koulutuksen suorittamisesta

➤ Mitä tiedät moninaisuudesta? Näkökulmia teemaan

➤ Tutustu käsitteisiin. Vammaisuus, täsmä- ja osatyökyky

➤ Miten vammaisten henkilöiden osallisuutta työelämässä tuetaan?

➤ Miten edistät kestävää työelämää? Käytännön ratkaisuja ja vinkkejä.

➤ Mitä tuli opittua? Kertausta ja todistus verkkokoulutuksen suorittamisesta

➤ Haluat varmasti lisää tietoa. Täältä löydät syventävää materiaalia teemoista.

➤ Materiaalipankki

Saavutettava moninaisuusteemainen yhteisövalmennus

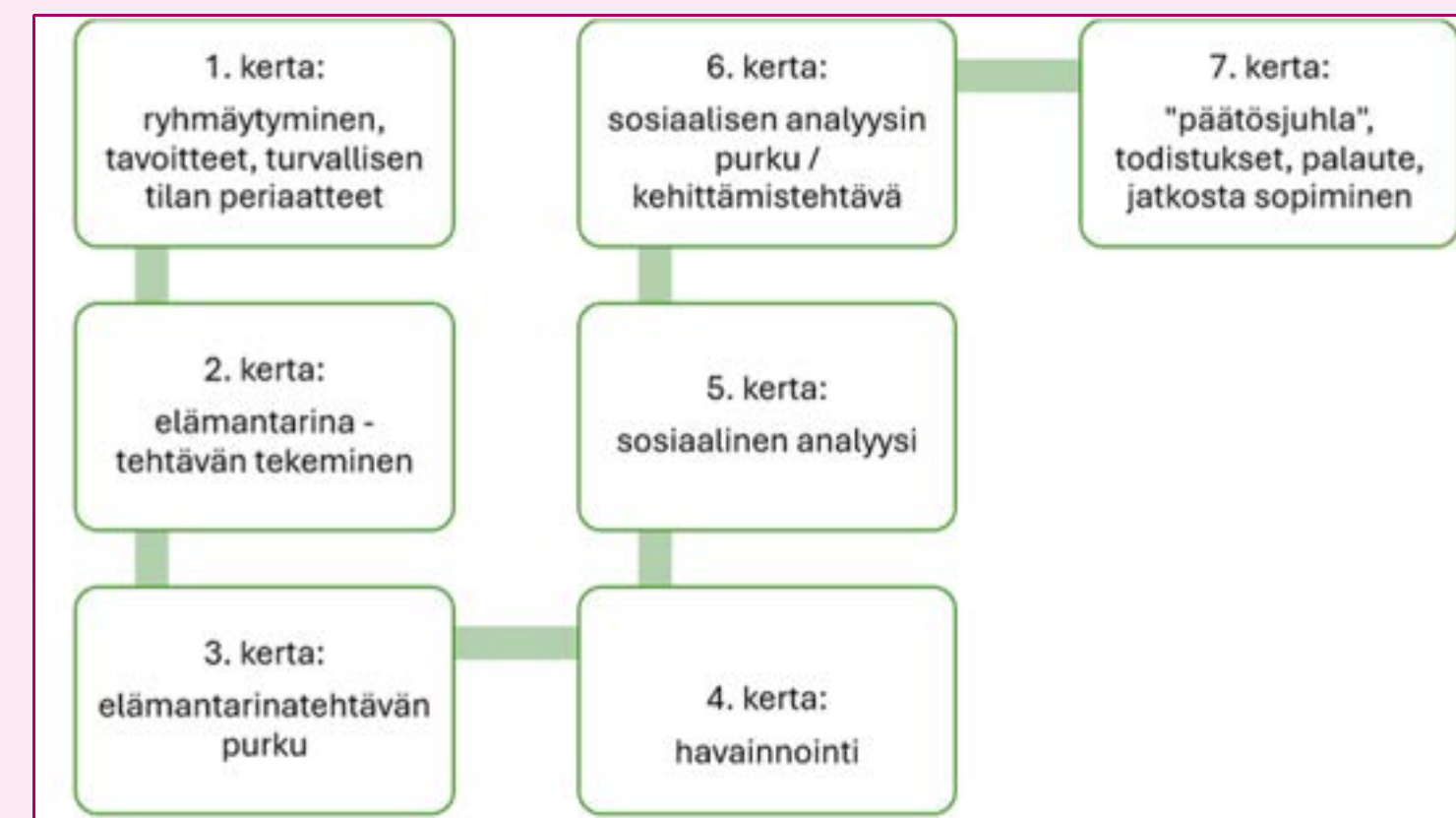
Työyhteisön yhteistä toimintaa ja moninaisuutta voidaan kehittää yhteisövalmennuksen kautta. Yhteisövalmennus on yksi menetelmä, jossa opitaan itsestämme ja toisistamme. Yhteisövalmennus perustuu CABLE-lähestymistapaan, ks. lähdeluettelo.

Töihin seurakuntaan! -hankkeen yhteisövalmennuksissa teemana oli moninaisuus. Se toteutui mm. lisäämällä valmennuskertoja seitsemään (yleensä viisi), jättämällä ns. kotitehtävät pois sekä keskittymällä havainnointi-valmennuskerralla erityisesti esteettömien, saavutettavien ja moninaisuutta tukevien tilojen ja yhteisöjen havainnointiin.

Lisää tietoa ja materiaaleja hankkeen yhteisövalmennusten käytännöistä löydät “Kestävän tulevaisuuden työyhteisö” -verkkokurssilta (ks. edellinen sivu).

Osallistujien kokemuksia:

”Menetelmät ja niiden harjoitteet olivat melko yksinkertaisia, mutta ne saivat uuden ulottuvuuden, kun omia kokemuksia jaettiin muiden kanssa.”

Saavutettavan moninaisuusteemaisen yhteisövalmennuksen prosessikaavio.

Euroopan unionin
osarahoittama

Osallistujien kokemuksia:

“Valmennuksen parasta antia oli saada kuulla muiden kokemuksia. Pääsin näkemään lähiympäristöä uusin silmin, kun suuntasimme muualle kuin minne itse olisin ehkä mennyt.”

“Osallistujien monimuotoisuus sai katsomaan asioita muiden näkökulmasta ja esimerkiksi esteetön tila sai aivan uudenlaisia merkityksiä.”

“Valmennuksen aikana jokainen sai olla oma itsensä, mikä oli hirveän vapauttavaa. Huomasin myös, että osallisuuden kokeminen ei suurimmalle osalle ihmistä vaadi paljon muuta kuin kokemuksen huomatuksi tulemisesta ja että yhteisö voi rakentua millaisessa tilanteessa tahansa.”

Vinkki!

Kuuntele podcast: STEPcast-jaksossa hankekoordinaattori Anne Kuusisto, Vantaan seurakuntien osallisuuskoordinaattori Eeva Lehtineva ja kouluttaja Anna-Leena (Annu) Klemetti-Falenius keskustelevat siitä, miten hankkeessa vahvistettiin moninaisuusosaamista yhteisövalmennuksen keinoin.

<https://open.spotify.com/episode/27rWHwLFYXdNBbjoFyildZ?si=DSZvjgWETPCGHywcZtdlxA>

Lemmikit

Seikkailu

Saavutus

Tehdä työtä

Saavutettavan yhteisövalmennuksen Elämänjana-osiossa tukena tukikuvat.

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkkinä Mukana!-tapahtuma

Töihin seurakuntaan! -hankkeen yhteisövalmennusprosessien kautta syntyi toimintaryhmä, joka suunnitteli ja toteutti yhteisen Mukana!-tapahtuman Tikkurilan kirkolla marraskuussa 2025.

Ryhmässä oli mukana sekä yhteisövalmennuksiin osallistuneita täsmätyökykyisiä vammaisia että muita Vantaan seurakuntien saavutettavuustyön toimijoita.

Mukana!-tapahtumassa oli kaikkiaan 70 osallistujaa ja tunnelma oli katossa!

Saavutettava, moninaisuusteemainen yhteisövalmennus loi näin hyvän konseptin tuoda näkyviin täsmätyökykyisten vammaisten roolia yhteiskunnassa vastuullisina toimijoina.

Euroopan unionin
osarahoittama

Mukana!
Hyvän mielen ilta kaikille

ke 5.11. klo 16-19
Tikkurilan kirkon
1. kerroksessa
Asematie 12a, Vantaa

Karaoke, onnenpyörä,
kasvomaalausta, visailua,
hyvää naposteltavaa,
valokuvauspiste ja
iltahartaus.

Tapahtuma on ilmainen
ja saavutettava.

Osallistuminen edellyttää
itsenäisen toiminnan taitoa
tai henkilökohtaisen
avustajan.

Tapahtuman tarjoaa:

KIRKKO VANTAALLA

Euroopan unionin
osarahoittama

Töihin seurakuntaan!

yhteistyössä vapaaehtoisten
kanssa

Lisätietoa:
050 4334232 / Moona Seppä

Mukana!-tapahtuman mainos.
Tehnyt: toimintaryhmä.

Ohjeita saavutettavan ryhmätapaamisen toteuttamiseen

- Viesti monikanavaisesti: ilmoita alkavasta ryhmästä somessa, vammaisjärjestöille, hyvinvointialueiden vammaispalveluille sekä erityisoppilaitoksiin.
- Ohjeista osallistujia tarvittaessa hakemaan hyvinvointialueen vammaispalveluista/ kuljetuspalveluista matkoja tai henkilökohtaista apua.
- Varaa esteettömät tilat, joissa myös liikuntarajoitteisten on mahdollista liikkua. Tiloja on hyvä olla vähintään kaksi, jotta voitte jakautua pienryhmiin.
- Turvallisen tilan periaatteet on hyvä luoda ja käydä yhdessä keskustellen läpi ensimmäisellä tapaamisella.
- Mukauta toimintaa ryhmän tarpeiden mukaisesti.
- Tauottaminen on tärkeää, kun ryhmässä on erityistä tukea tarvitsevia osallistujia.
- Varaa hypistelyesineitä sekä värityskuvia tms. helpottamaan keskittymistä.

Euroopan unionin
osarahoittama

Ohjeita saavutettavan ryhmätapaamisen toteuttamiseen

- Huomioi ajankäytössä, että siirtymät voivat kestää pidempään, jos osallistujilla on liikuntarajoitteita.
- Suunnittele ryhmän ruokailu, varaa reilusti aikaa ja arvioi ruokailuissa avustamisen tarve.
- Yleisavustamista voi tarjota, muutoin osallistujalla on henkilökohtainen avustaja.
- Koko ryhmää hyödyttää selkeän suomen tai selkokielen käyttö. Kaiken materiaalin on hyvä olla selkeäkielistä. Kaikki osallistujat eivät välttämättä lue tai kirjoita eli ohjeiden antaminen ja tehtävien tekeminen kannattaa mahdollistaa puhuen, viittoen, kuvia käyttäen jne.
- Osallistujilla saattaa olla mukana avustajia tai tulkkeja - huomioithan tämän aikatauluttaessasi tapaamisia.

Euroopan unionin
osarahoittama

Osallisuus väylänä työyhteisöön - erilaiset tehtävät ja roolit

Seurakunnissa on paljon työtehtäviä, jotka eivät kuulu työntekijöiden ydintehtäviin. Ne kuitenkin soveltuvat hyvin monenlaisille työntekijöille, myös täsmätyökykyisille henkilöille. Tällaisia tehtäviä voivat olla esimerkiksi postitukset, tarjoilussa avustaminen, suntiotyön tukeminen sekä ryhmissä avustaminen.

Yksi mahdollisuus osa-aikaiseen työllistymiseen on RATKO-malli. Siinä olemassa olevia työtehtäviä pilkotaan pienempiin osiin ja ydintehtävien ulkopuolelle jäävistä tehtävistä muodostetaan uusi, räätälöity työnkuva.

Räätälöidyn työnkuvan palkkaus määritellään työn vaativuuden perusteella. Täsmätyö on usein osa-aikaista. Lisätietoa kirkon palkkauksesta löytyy kirkon virka- ja työehtosopimuksesta. Monissa avustavissa tehtävissä palkkaluokka on 201. RATKO-mallista lisää verkkokoulutuksessa.

Ennen työntekijän palkkaamista on hyvä selvittää mahdollisuus palkkatukeen tai työolosuhteiden järjestelytukeen. Ne ovat työnantajalle tarkoitettuja harkinnanvaraisia tukia. Lisätietoa saa oman työllisyysalueen palveluista tai TE-palveluista.

Pienissä ja satunnaisissa työtehtävissä voidaan tarjota myös palkkioperusteisia keikkoja. Näihin ei kuitenkaan voi hakea palkkatukea.

Euroopan unionin
osarahoittama

Osallisuus väylänä työyhteisöön - erilaiset tehtävät ja roolit

Seurakunnissa palkkatyön rinnalla tai vaihtoehtona voi toimia vapaaehtoistoiminta. Vapaaehtoistyö on vapaaehtoista ja sitä tehdään toisten ihmisten, yhteisöjen tai ympäristön hyväksi. Vapaaehtoistyön tarkoituksena ei ole korvata ammatillista palkkatyötä ja sitä voi tehdä myös tuetusti. Vapaaehtoistyöstä ei makseta palkkaa, mutta siitä voi saada pieniä kulukorvauksia, kuten matkakorvauksia. Vapaaehtoistoiminnan kautta voi kerryttää arvokkaita kokemuksia, saada elämään virikkeitä ja osallisuuden kokemuksia.

Yksi vapaaehtoistoiminnan muoto on esimerkiksi kerhokummitoiminta, jossa henkilö on omilla taidoillaan mukana kerhossa yhtenä turvallisena aikuisena lapsille.

Vinkki!

Täsmätyökykyisille kannattaa tarjota mahdollisuuksia osallistua yhden päivän mittaiseen työn “varjostamiseen” Job Shadow Day:n kautta. Lisätietoja Vates säätiön sivulta www.vates.fi.

Vates-säätiö sr toimii asiantuntijaorganisaationa vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten henkilöiden yhdenvertaiseksi työllistymiseksi.

Mikä on Job Shadow Day?

Job Shadow Day eli Työnseurannan päivä on tarkoitettu **kaikille, joiden elämäntilanne, sairaus tai vamma vaikeuttavat työllistymistä**. Työnseuraajat vierailevat päivän aikana heitä kiinnostavassa työpaikassa ja viettävät päivän yrityksen työntekijän kanssa – **pääsevät siis kurkistamaan unelmiensa työhön!** Päivän yhtenä tarkoituksena on osoittaa, millainen potentiaali meissä jokaisessa voi työelämään olla.

Euroopan unionin
osarahoittama

Esimerkkejä räätälöidyistä työtehtävistä seurakunnissa

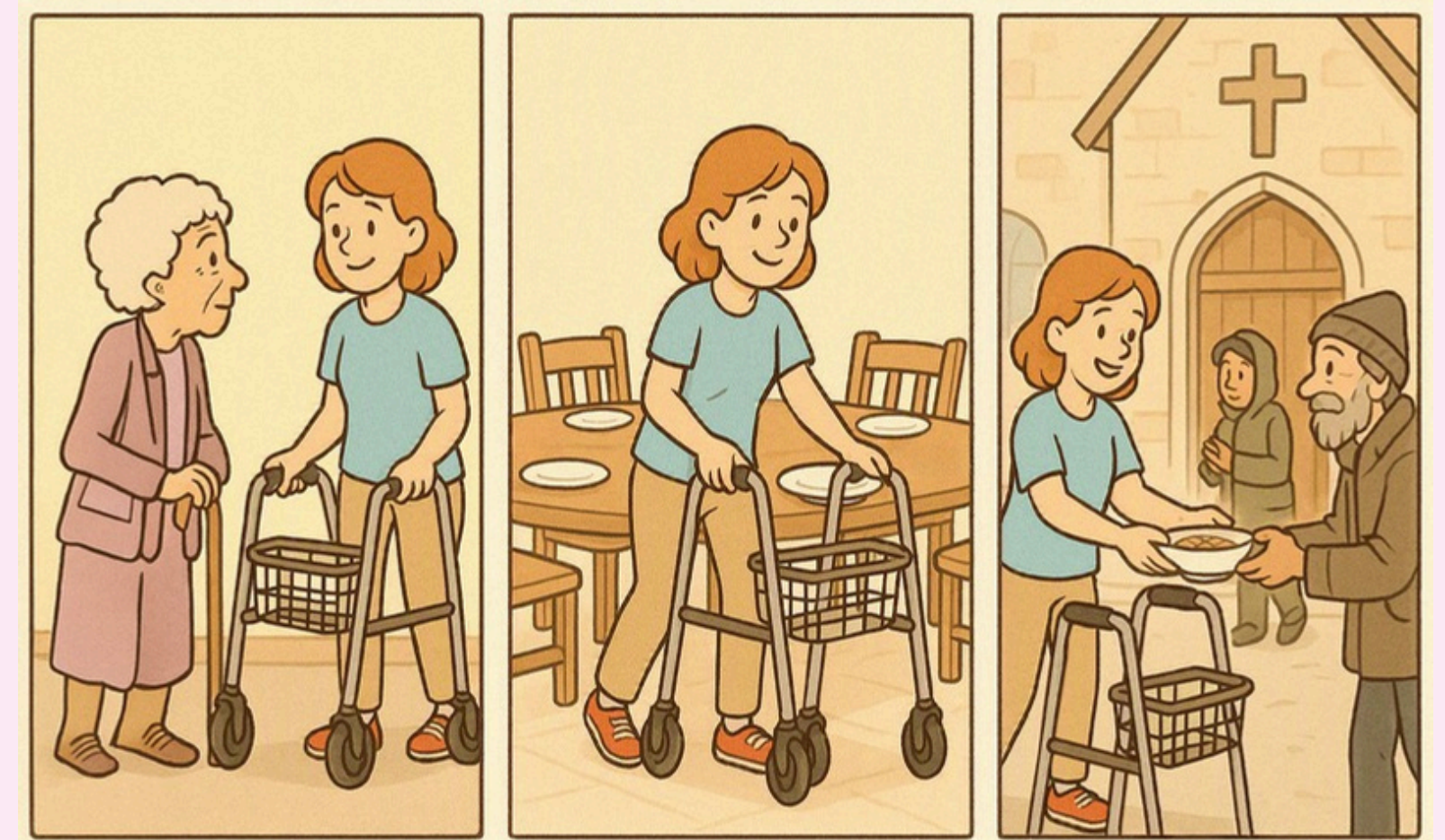
Doris Diakonia-avustaja:

23-vuotias, positiivisesti elämään suhtautuva kehitysvammainen nuori aikuinen. Doris keskustelee mielellään ihmisten kanssa ja on hyvä kuuntelemaan.

Doris asuu itsenäisesti tuetussa asumisyksikössä, tarvitsee rollaattoria apuvälineekseen. Doris saa tukea asumisohjaajalta ja hän on myös työvalmennuksen asiakas. Hän saa tukea talouden hallintaan ja kaupassa käyntiin.

Työtehtävät: Doris on mukana seurakunnan ruokajaossa ja yhteisöruokailussa; hän kattaa pöytiä, taittelee serviettejä ja laskee osallistujat.

Työaika: Kahtena päivänä viikossa 3 tuntia kerrallaan. Doris on myös mukana jakamassa lahjoitusruokaa kerran kuussa. Työvalmentaja vierailee kerran viikossa Doriksen työpaikalla.

Tekoälyllä luotu kuva

Euroopan unionin
osarahoittama

Patrik Puutarhuri-avustaja:

28-vuotias, työhön tarttuva, autismin kirjon piiriin kuuluva henkilö.

Patrik rakastaa luontoa ja tietää siitä paljon. Patrik asuu ryhmäkodissa ja saa tukea arjen hallintaan.

Työtehtävät: työskentelee hautausmaalla, ja on oppinut monia puutarhahoidollisia tehtäviä, hyvän ohjauksen ja toistojen avulla. Työvalmentaja oli aluksi mukana päivittäin työpaikalla, mutta tällä hetkellä hän vierailee kerran kuukaudessa työpaikalla. Patrikin työtehtäviin kuuluu haravointia, oksasaksilla leikkaamista, alueen siistimistä, jätteiden lajittelua (mm. kynttilät ja kannet), puutarhurin avustamista.

Työaika: Kolmena päivänä viikossa 4 tuntia päivässä.

Tekoälyllä luotu kuva

Euroopan unionin
osarahoittama

Laura kerhokummi:

22-vuotiaalla ulospäin suuntautuneella Lauralla on kehitysvamma. Hän asuu vanhempiensa luona ja hän on valmistunut erityisammattioppilaitoksesta hoiva-avustajaksi. Hän on taitava leikkimään ja keksimään lapsille monenlaista mukavaa tekemistä.

Laura pitää kovasti lapsista, ja lapset hänestä. Laura tarvitsee tukea oman toiminnan ohjaukseen ja ajanhallintaan, ja hän kuormittuu välillä kovasta metelistä. Hänellä on toimipisteessä työpaikkaohjaaja, jolta hän saa tukea ja ohjausta työtehtävissä. Sen lisäksi hänellä on henkilökohtainen avustaja mukana työpäivissä.

Työtehtävät: askartelu, ulkoilu, lasten kanssa leikkiminen, satujen lukeminen. Työtehtävät on räätälöity Lauran osaamista vastaaviksi. Lauralla ei ole suoraa vastuuta lapsista.

Työaika: Kaksi tuntia, kaksi kertaa viikossa.

Tekoälyllä luotu kuva

**Euroopan unionin
osarahoittama**

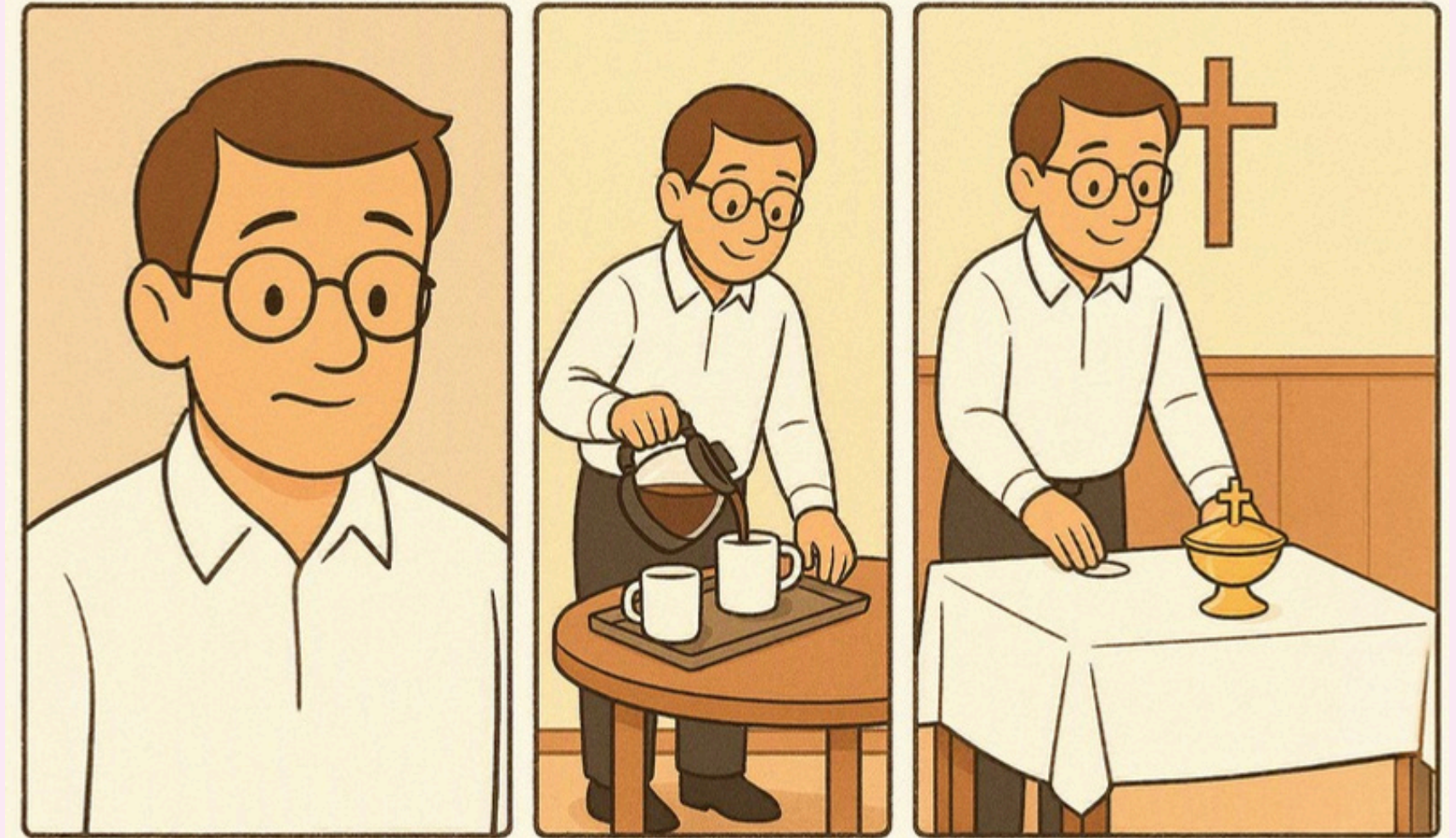

Severi avustava suntio:

50-vuotias, rauhallinen. Hänellä on lievä CP-vamma ja aikuisiällä diagnosoitu add. Hän unohtuu joskus omiin ajatuksiinsa ja on hieman pidättyväinen ihmisten parissa. Severi asuu itsenäisesti, asumisohjaaja käy kerran kuukaudessa.

Työtehtävät: ehtoollispikarien järjestely ja tiskaus, tuolien järjestely, virsikirjojen jako ja kerääminen, kynttilöiden sytytys, kirkkokahvien kattaus.

Työaika: 20 tuntia viikossa.

Tekoälyllä luotu kuva

Euroopan unionin
osarahoittama

Mukaan päätöksentekoon

Vammaisten henkilöiden oman äänen vahvistamista, osallisuutta ja toimijuutta seurakuntien toiminnassa voidaan edistää mahdollisuudella olla mukana päätöksenteossa. Esimerkkinä Uudenmaan kehitysvammaistyön johtokunta, joka uudisti vuonna 2024 johtosääntöään niin, että johtokuntaan on mahdollista ottaa mukaan kehitysvammaisia ja autismikirjon ihmisiä erityisjäseniksi. Tämä toteutui syksyn 2025 aikana, jolloin Järvenpään seurakunnan ja Porvoon suomalaisen seurakuntien seurakuntaneuvostot tekivät päätökset erityisjäsenten kutsumisesta sopijaseurakuntien kehitysvammaistyön johtokuntaan kaudelle 2026–2027. Tavoitteena erityisjäsenten kutsumisessa on vahvistaa vammaisten henkilöiden osallisuutta päätöksenteossa. Erityisjäsenet ovat osallistuneet johtokunnan kokouksiin aktiivisesti.

Yksi erityisjäsen kuvaa tehtävänsä näin: ”*Mielenkiintoinen tehtävä, olen tykännyt kovasti. Kokouksissa puhutaan paljon asiaa, ja saan puheenvuoron kun pyydän. Kokouksia on pari kertaa vuodessa ja jäsenet pystyvät vaikuttamaan päätöksiin. Mielestäni kokouksissa on rento tunnelma. Se on hyvä, että kokouksen aiheista tiedotetaan etukäteen ja myös pöytäkirja tulee sähköpostiin.*”

Voisiko oman seurakuntasi alueen kehitysvammaistyön johtokunta tarttua tähän haasteeseen?

Euroopan unionin osarahoitama

Lähteet

Töihin seurakuntaan! -hankkeen verkkosivulla <https://step.fi/project/toihin-seurakuntaan/>

Hankkeen päätösseminaarin materiaalit ja videotallenteet, lehtiartikkelit ja yhteisövalmennusmateriaalit.

Yhteisövalmennus ja Cable

Kostamo-Pääkkö, K., Väyrynen, S-K. & Ojaniemi P. (toim.), 2015. Sosiaalityön yhteisöllisyyttä etsimässä.

Heiskanen, S., Lehtineva, E., Rautio, H. & Siirto, U. 2022. Yhteisönrakentajan muistikirja. Diakonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-412-1>.

Vantaan seurakuntien saavutettavan, moninaisuusteemaisen yhteisövalmennuksen materiaalit (2025) löytyvät Kestävän tulevaisuuden työyhteisö-verkkokoulutuslustralta <https://mooc.evltkirkko.fi/kurssit/moninainen-tyoyhteiso> sekä Töihin seurakuntaan! -hankkeen verkkosivulta

Saavutettavuus ja esteettömyys

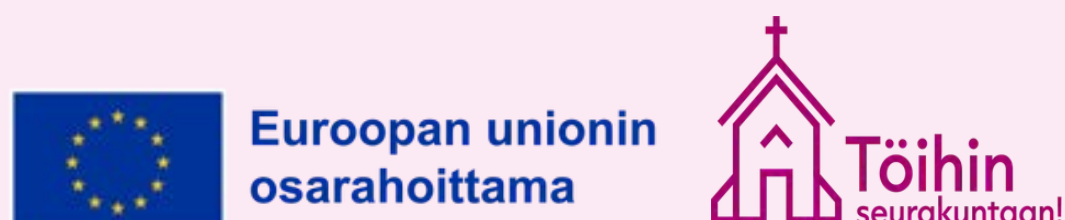
Saavu - kirkon saavutettavuusohjelma [Saavutettavuusohjelma](#).

Aktiivisesti osallinen. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen kirkon toimintaohjelma 2019–2024. Kirkkohallitus 2019. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 81 Kirkko ja toiminta. [Aktiivisesti osallinen](#).

Kirkon selkokielen toimenpideohjelma. Kirkkohallitus, 2022. [Kirkon selkokielen toimenpideohjelma](#).

Yhdenvertaisen työelämän edistäminen

Berghäll, A. (2023). Osatyökykyinen vai täsmätyökykyinen? Kolumni. Valtioneuvosto. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410829/osatyokykyinen-vai-tasmatyokykyinen>-
Vates-säätiö sr <https://vates.fi>

**Kattavasti lisää lähteitä sekä materiaalipankin löydät
Kestävän tulevaisuuden työyhteisö
-verkkokoulutuslustralta:**

<https://mooc.evltkirkko.fi/kurssit/moninainen-tyoyhteiso>

Hankkeen toteuttajat

- Hankkeen nimi: Töihin seurakuntaan!
- Hankkeen toteuttamisaika: 01.01.2024–31.08.2026
- Toimintalinja: 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
- Erityistavoite: 4.1. Polkuja töihin
- Pää toteuttaja: Kirkkopalvelut ry/ STEP-koulutus
- Osatoteuttajat: Vantaan Seurakuntayhtymä ja Kehitysvammaliitto ry
- Ryhmähanke: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma, Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Kuvassa hankkeen työntekijät Nea Helmi (työvalmentaja, STEP-koulutus) Mirka Ojala (hankekoordinaattori 4-8/2026, Vantaan seurakuntayhtymä), Simo Klem (asiantuntija, Kehitysvammaliitto) ja Mikko Huttunen (projektipäällikkö, STEP-koulutus). Kehittämispäivä Vantaan Kuusijärvellä 1.6.2026. Hankekoordinaattorina Vantaan seurakuntayhtymässä toimi Anne Kuusisto 3/2026 saakka.

Euroopan unionin
osarahoittama

KIRKKO VANTAALLA
SUOMEN EV. LUT. KIRKKO

Kehitysvamma-
liitto